RENATA MAJEWSKA

JAK OBLICZAĆ WYNAGRODZENIA

NAUCZYCIELI SAMORZĄDOWYCH

INFOR

Spis treści

Jak obliczać wynagrodzenia nauczycieli samorządowych

1. Wynagrodzenie zasadnicze nauczycieli 3
2. Dodatek za wysługę lat 11
3. Dodatek motywacyjny 20
4. Dodatek funkcyjny 26
5. Dodatek za warunki pracy 31
6. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i doraźne zastępstwa 34
7. Wynagrodzenie za przepracowaną część miesiąca 46
8. Wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy 51
9. Ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy ... 62
10. Nagroda jubileuszowa 64
11. Inne składniki wynagrodzenia nauczycieli 75

Renata Majewska

Jak obliczać wynagrodzenia nauczycieli samorządowych

Wstęp

Na wynagrodzenie nauczycieli samorządowych składają się wynagrodzenie zasadnicze, dodatki (za wysługę lat, funkcyjny, motywacyjny, za warunki pracy), wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i doraźne zastępstwa, nagrody i inne świadczenia wynikające ze stosunku pracy, z wyjątkiem świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i dodatków socjalnych. Za inne świadczenia wynikające ze stosunku pracy Ministerstwo Edukacji Narodowej uznało: odprawy emerytalne i rentowe, nagrody jubileuszowe, dodatkowe wynagrodzenie roczne, wynagrodzenie za pracę w nocy, zasiłek na zagospodarowanie, nagrody ze specjalnego funduszu nagród.

Wysokość minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego oraz podstawowe zasady ich uzyskania określa Karta Nauczyciela oraz rozporządzenie wykonawcze do niej. Resztę szczegółów płacowych nauczycieli w określonym zakresie, sposobie i trybie ustala organ prowadzący w regulaminie wynagradzania nauczycieli. Musi się przy tym kierować generalną zasadą, by średnie wynagrodzenia nauczycieli zatrudnionych na obszarze jego działania odpowiadały co najmniej średnim wynagrodzeniom nauczycieli określonym w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela.

Ze względu na to, że tematyka wynagrodzeń nauczycieli jest bardzo szeroka, w opracowaniu zostały omówione składniki płacowe nauczycieli zatrudnionych w samorządowych szkołach i placówkach oświatowych. Publikacja zawiera liczne przykłady, jak obliczać wynagrodzenie zasadnicze nauczycieli, dodatki do wynagrodzenia oraz inne składniki należne za wykonaną pracę.

1. Wynagrodzenie zasadnicze nauczycieli

Wysokość najniższych wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli zależy od stopnia awansu zawodowego, posiadanych kwalifikacji oraz realizowanego wymiaru obowiązkowych zajęć dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych (tzw. pensum). Określa ją co roku, kierując się wskazanymi kryteriami, Minister Edukacji Narodowej w porozumieniu z Ministrem Pracy i Polityki Społecznej i po zasięgnięciu opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

1.1. Poziom minimalnych stawek zasadniczych

Najniższe stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli ustala co roku Minister Edukacji Narodowej, zmieniając rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 stycznia 2009 r. w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy (dalej: rozporządzenie w sprawie minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli). Najnowsza nowelizacja cytowanego rozporządzenia z 11 czerwca 2015 r. pozostawiła najniższe kwoty wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli na poziomie obowiązującym od 1 września 2012 r. Minimalne stawki zostały podane w **tabeli 1**. Obowiązują one we wszystkich szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (radę gminy, radę powiatu lub sejmik województwa).

TABELA 1. Minimalne stawki zasadnicze nauczycieli od 1 września 2015 r. do 31 sierpnia 2016 r.

POZIOM WYKSZTAŁCENIA	NAUCZYCIEL STAŻYSTA	NAUCZYCIEL KONTRAKTOWY	NAUCZYCIEL MIANOWANY	NAUCZYCIEL DYPLOMOWANY
1	2	3	4	5
magister lub ukończenie do 31 grudnia 1989 r. wyższego seminarium duchownego, z przygotowaniem pedagogicznym	2265 zł	2331 zł	2647 zł	3109 zł

1	2	3	4	5
• magister lub ukończenie do 31 grudnia 1989 r. wyższego seminarium duchownego, bez przygotowania pedagogicznego, • licencjat lub inżynier z przygotowaniem pedagogicznym*	1993 zł	2042 zł	2306 zł	2707 zł
• licencjat lub inżynier bez przygotowania pedagogicznego, • dyplom kolegium nauczycielskiego, kolegium teologicznego lub nauczycielskiego kolegium języków obcych	1759 zł	1802 zł	2024 zł	2366 zł
pozostałe wykształcenie	1513 zł	1548 zł	1724 zł	2006 zł

** Dotyczy również nauczycieli legitymujących się dyplomem ukończenia studiów zawodowych w wyższych szkołach nauczycielskich lub dyplomem uzyskania kwalifikacji w trybie określonym w przepisach dotyczących egzaminu kwalifikacyjnego równoważnego wyższym studiom zawodowym.*

Określone w **tabeli 1** stawki zasadnicze mają charakter minimalnych. Istnieje kilka możliwości ich odgórnego podwyższenia, a mianowicie:

- przez wprowadzenie odpowiednich zapisów w regulaminie wynagradzania nauczycieli bądź przez jego zmianę w drodze uchwały organu prowadzącego, również kierującego się stopniem awansu zawodowego, posiadanym wykształceniem i wymiarem zajęć realizowanych przez nauczyciela (art. 30 ust. 10–10b ustawy z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela; dalej: Karta Nauczyciela; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z 22 października 2008 r., sygn. akt IV SA/ /Gl 260/08),
- na mocy indywidualnej decyzji dyrektora szkoły lub zespołu szkół jako kierownika zakładu pracy, który uzyskał upoważnienie organu prowadzącego do ustalenia wyższej stawki zasadniczej konkretnemu nauczycielowi (art. 30 ust. 10–10b Karty Nauczyciela).

Opisany wzrost wynagrodzeń nauczycieli może absorbować jedynie dochody własne jednostki samorządu terytorialnego albo środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej. Z tego tytułu organ prowadzący, szkoła czy nauczyciel nie mają prawa do żadnych roszczeń pod adresem państwa.

1.2. Kwalifikacja płacowa nauczyciela

Zatrudniając nauczyciela, dyrektor musi dokonać jego prawidłowej kwalifikacji płacowej, czyli przypisać mu odpowiednią stawkę wynagrodzenia zasadniczego z tabeli zamieszczonej w załączniku do rozporządzenia w sprawie minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli. Robi to na podstawie oryginałów dokumentów albo ich uwierzytelnionych odpisów lub kopii, jakie ma obowiązek przedstawić nauczyciel ubiegający się o pracę (§ 3 rozporządzenia w sprawie minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli). **Kwalifikacja płacowa przebiega w dwóch etapach**:

1) **określenie stopnia awansu zawodowego kandydata do pracy** – nauczyciel powinien dostarczyć oryginał albo uwierzytelnioną kopię (odpis) decyzji administracyjnej dyrektora szkoły, organu prowadzącego lub sprawującego nadzór pedagogiczny o nadaniu stopnia awansu zawodowego,
2) **ustalenie poziomu wykształcenia** – nauczyciel powinien dostarczyć oryginał lub uwierzytelnioną kopię (odpis) świadectwa, dyplomu itd.

Dyrektor ma obowiązek określić w umowie o pracę (nauczyciel stażysta i kontraktowy) bądź w akcie mianowania (nauczyciel mianowany i dyplomowany) wysokość wynagrodzenia nauczyciela, w tym zasadniczego.

Dyrektor odnajduje w załączniku do cytowanego rozporządzenia właściwą dla przyjmowanego nauczyciela minimalną stawkę zasadniczą według najwyższego stopnia wykształcenia posiadanego przez nauczyciela. Jeśli więc wykazuje się on tytułem magistra matematyki i licencjatem z filologii polskiej, obowiązuje go minimalne wynagrodzenie zasadnicze właściwe dla tytułu magistra – nawet jeśli uczy on języka polskiego.

1.3. Przeszeregowanie płacowe nauczyciela

Przyznanie nauczycielowi wyższego wynagrodzenia zasadniczego następuje najczęściej z następujących przyczyn:

1) osiągnięcie wyższego stopnia awansu zawodowego powoduje przyznanie zwiększonej stawki zasadniczej w terminie:
   - od 1 września – jeśli decyzja o nadaniu wyższego stopnia awansu zawodowego zapadła do 31 sierpnia, na wniosek nauczyciela złożony do 30 czerwca,

- od 1 stycznia – jeśli właściwy organ podjął wskazaną decyzję do 31 grudnia, na wniosek nauczyciela zgłoszony do 31 października;

2) **uzyskanie wyższego wykształcenia od dotychczas posiadanego** – skutkuje nadaniem wyższej stawki zasadniczej od pierwszego dnia najbliższego miesiąca kalendarzowego;
3) **po zmianie miejsca pracy pociągającej za sobą zmianę wysokości wynagrodzenia** – wynagrodzenie właściwe dla nowego miejsca pracy jest wiążące od pierwszego dnia kolejnego miesiąca kalendarzowego po miesiącu objęcia nowych zadań, jeśli do objęcia nie doszło pierwszego dnia miesiąca

– art. 39 ust. 1–2 Karty Nauczyciela.

W dwóch pierwszych przypadkach w celu dokonania przeszeregowania przez dyrektora placówki zainteresowany musi udostępnić oryginały albo uwierzytelnione kopie (odpisy) decyzji administracyjnej o nadaniu stopnia awansu zawodowego lub dyplomów i świadectw. **Aby rozpocząć jakiekolwiek działania, trzeba prawidłowo ustalić datę uzyskania wyższego poziomu wykształcenia nauczyciela.** W przypadku osiągnięcia wykształcenia magisterskiego, datą ukończenia studiów jest dzień złożenia egzaminu dyplomowego, a absolwenci studiów otrzymują uczelniane dyplomy ukończenia studiów, potwierdzające uzyskanie odpowiedniego tytułu zawodowego, i suplementy do dyplomów (art. 167 ust. 1 i 2 ustawy z 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym).

ZAPAMIĘTAJ!
Stawkę zasadniczą wynagrodzenia nauczyciela, który przedstawił dyplom ukończenia studiów, należy podnieść od pierwszego dnia kolejnego miesiąca kalendarzowego, z wyrównaniem od chwili zdania egzaminu dyplomowego.

PRZYKŁAD [Uzyskanie tytułu magistra]
Nauczyciel mianowany, legitymujący się tytułem licencjata z przygotowaniem pedagogicznym, otrzymuje wynagrodzenie zasadnicze 2306 zł brutto miesięcznie. Dnia 2 czerwca 2015 r. zdał egzamin dyplomowy na wyższych studiach pedagogicznych, ale ze względu na zagraniczny wyjazd dyplom ukończenia studiów dostarczył dyrektorowi szkoły dopiero 26 czerwca 2015 r. Przeszeregowanie płacowe dla tego nauczyciela powinno nastąpić od

1 lipca 2015 r., z wyrównaniem od 2 czerwca 2015 r. Oznacza to, że od daty zdania egzaminu dyplomowego (2 czerwca) nauczycielowi przysługuje wyższe wynagrodzenie zasadnicze (2647 zł brutto miesięcznie) i inne składniki związane ze stawką zasadniczą.

PRZYKŁAD [Ukończenie studiów pedagogicznych]
Nauczyciel kontraktowy z wyższym wykształceniem, ale bez przygotowania pedagogicznego, zaliczył 1 lipca 2015 r. egzamin dyplomowy z zakresu przygotowania pedagogicznego. Dyplom przedstawił dyrektorowi szkoły 16 lipca 2015 r. Od 1 sierpnia 2015 r. należy mu się zasadnicza stawka nie niższa od przypisanej dla nauczyciela kontraktowego z wyższym wykształceniem i przygotowaniem pedagogicznym – tj. 2331 zł brutto miesięcznie (dotychczas było to 2042 zł brutto miesięcznie). Pracodawca ma obowiązek wypłacenia mu wyrównania za okres od 1 lipca 2015 r.

Wynagrodzenie zasadnicze nauczyciela wzrasta jeszcze z innych powodów, np. na mocy uchwały organu prowadzącego zwiększającego te stawki w regulaminie wynagradzania nauczycieli, w drodze decyzji dyrektora doceniającego właśnie tę osobę (po zdobyciu upoważnienia organu prowadzącego) czy w wyniku corocznych podwyżek.

Choć przeszeregowania nauczyciela dokonuje się we wskazanych terminach, konieczne jest jego odzwierciedlenie w umowie o pracę albo akcie mianowania. Należy zatem w ślad za podwyżką zmienić umowę o pracę w formie aneksu lub wypowiedzenia zmieniającego, a akt mianowania – w drodze aneksu (nie stosuje się bowiem do niego procedury wypowiedzenia zmieniającego – wyrok Sądu Najwyższego z 16 lipca 2013 r., sygn. akt II PK 334/12).

1.4. Podwyższone pensum

Generalnie, nauczyciel zatrudniony w pełnym wymiarze zajęć, pracuje 40 godzin tygodniowo, w tym realizuje liczbę obowiązkowych godzin dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych bezpośrednio z uczniami lub na ich rzecz (tzw. pensum). Zwykle nauczyciel realizuje tzw. standardowe pensum, określone w art. 42 ust. 3 Karty Nauczyciela, wahające się od 15 do 30 godzin